

Agnieszka Stempin, Kinga Zamelska

Brodziszewo, st. 35, gm. Szamotuły,
woj. poznańskie, AZP 49-24/25

Informator Archeologiczny : badania 29, 34-35

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zajki, st. 1, gm. Trzcianne, woj. łomżyńskie — patrz: neolit

Zienki, st. „Szwedzka Mogiła”
gm. Sosnowica, woj. chełmskie
AZP 72-86/—

Muzeum Okręgowe w Chełmie

Badania prowadził Andrzej Bronicki. Kurhan kultury trzcinieckiej.

*Literatura: *Archeologia Polski...*, s. 59-61.

ŚRODKOWA I PÓŻNA EPOKA BRĄZU

Będzin, st. 2, Góra Zamkowa, gm. loco, woj. katowickie — patrz: wczesne średniowiecze

Brodziszewo, st. 35
gm. Szamotuły, woj. poznańskie
AZP 49-24/25

Poznańskie Towarzystwo Prehistoryczne

Badania prowadziła mgr Agnieszka Stempin przy współpracy mgr Kingi Zamelskiej. Finansowane przez EuRoPol Gaz SA w Warszawie. Ślady osadnictwa mezolitycznego i neolitycznego (kultury ceramiki wstęgowej klutej), osada? kultury pucharów lejkowatych, osada ludności kultury łużyckiej.

Stanowisko położone jest na południowym skraju wsi Brodziszewo, na niewielkim, piaszczystym wyniesieniu. Prace badawcze miały charakter ratowniczy — stanowisko usytuowane jest na trasie gazociągu tranzytowego z Rosji do Europy Zachodniej. Na podstawie badań powierzchniowych wytypowane zostało do przeprowadzenia prac wykopaliskowych. Przebadano 1105 m² powierzchni (pas o wymiarach 85 x 13 m — szerokość wykopu ograniczona była przyszłą powierzchnią bezpośredniego zagrożenia inwestycją).

Obiekty nieruchome usytuowane były w żółtym, zazwyczaj sypkim piasku, na całej powierzchni wykopu nie stwierdzono obecności warstwy kulturowej. Odkryto łącznie 124 obiekty. W materiale ruchomym zdecydowanie przeważa ceramika i krzemienie, zarejestrowano także obecność kamieni ze śladami obróbki, polepy, kości zwierzęcych, węgli drzewnych, żużla i fragm. bursztynu. Zabytki te związane są z następującymi kulturami:

1 mezolityczny trapez krzemienny; 7 fragmentów ceramiki kultury ceramiki wstęgowej klutej, wszystkie pochodzące z warstwy oczyszczania; 3 obiekty związane z ludnością kultury pucharów lejkowatych, 493 fragm. ceramiki i zapewne większość znalezionej na stanowisku materiału krzemienno-krzemianowego tej kultury. Dotychczasowe rozpoznanie materiału ceramicznego wskazuje na datowanie tego zbioru ogólnie na fazę wiórecką, przy czym stwierdzono istnienie okazów ceramiki związanych zarówno z wczesnym, jak i końcowym etapem tej fazy. Zarejestrowane obiekty kultury pucharów lejkowatych są zapewne pozostałością osady, która zniszczona została przez późniejsze, bardzo intensywne osadnictwo łużyckie, czego dowodem może być duża ilość ceramiki kultury pucharów lejkowatych w obiektach łużyckich. Istnieje również możliwość, że uchwycono podczas tego sezonu badawczego jedynie północny skraj osady kultury pucharów lejkowatych.

121 obiektów i 3178 fragm. ceramiki z okresu użytkowania tego terenu przez ludność kultury łużyckiej. Na podstawie wstępnej analizy ceramiki można wnioskować o długo-trwałym charakterze osadnictwa łużyckiego w tym miejscu. Odnotowano formy ceramiczne pozwalające datować to stanowisko na późną fazę epoki brązu (V brąz) oraz fragm. pochodzące z okresów halsztackiego i późnolateńskiego. Na podstawie rozprzestrzenienia materiału ceramicznego na powierzchni można przypuszczać, że osada łużycka ciągnie się głównie w kierunku południowym.

Badania będą kontynuowane.

Chlebnia, st. 3, gm. Grodzisk Mazowiecki, woj. st. warszawskie — patrz: wczesne średniowiecze

---

**Ciepielów, st. 3
gm. Nowa Sól, woj. zielonogór-
skie
AZP 66-16/83**

Muzeum Archeologiczne Środkowego
Nadodrza w Świdnicy k. Zielnej Góry

Badania prowadzili mgr mgr S. Kałagate, M. Lewczuk, M. Magda-Nawrocka, E. Przechrzta, J. Orlicka pod kierunkiem dr. J. Lewczuka (autor sprawozdania). Finansowane przez Dyрекcję Okręgową Dróg Publicznych w Zielonej Górze. Osada ludności kultury łużyckiej z III okresu epoki brązu, ze śladami osadnictwa późnośredniowiecznego i nowożytnego.

Osada położona jest na wschodnim stoku rozległego wyniesienia, w odległości ok. 500 m od wschodniego krańca wsi i 300 m na południe od drogi asfaltowej do Nowego Zabna.

Badania podjęto w związku z budową obwodnicy Nowej Soli, na trasie której znalazło się stanowisko rozpoznane powierzchniowo jeszcze w 1971 r. Założono 2 przylegające do siebie wykopy o łącznej powierzchni 50 arów, z czego ręcznie wyeksplorowano 46 arów. Pozyskano ok. 2900 fragm. ceramiki pochodzącej z warstwy kulturowej osady, w tym 510 fragm. z okresu późnego średniowiecza i czasów nowożytnych. Z 215. odkrytych obiektów i 4. skupisk ceramiki wyeksplorowano blisko 2300 fragm. ceramiki, z czego udało się zrekonstruować jedynie 11 całych form (rysunkowo i dla celów ekspozycyjnych). Biorąc pod uwagę silne rozdrobnienie materiałów ceramicznych, jakie nastąpiło na skutek intensywnej uprawy terenu stanowiska, wynik ten należy uznać za zadowalający.

Ceramika pochodząca z warstwy kulturowej i z odkrytych obiektów jest charakterystyczna dla III okresu epoki brązu kultury łużyckiej, kiedy dominował styl guzowy w ceramice (głównym motywem zdobniczym są wypchane od wewnątrz guzki, obwiedzione otwartymi u dołu, potrójnymi żłobkami). Wydzielono również wazy bez uch, o baniastym brzuścu i cylindrycznej szyjce, amfory z dwoma małymi uszkami, kubki z lejkowato rozchyloną szyjką i taśmowatym uchem, różnego rodzaju misy, zasobnice. Obiekty odkryte w trakcie badań są — z wyjątkiem jednego — relikdami osady z III okresu epoki brązu. Zdecydowana większość jest silnie zniszczona, co nie pozwala na precyzyjne określenie ich funkcji. Dwa rozpoznano jako pozostałości pieców garncarskich, jeden — jako rozwalisko pieca lub paleniska służącego do wypalania naczyń, trzy — jako pozostałości jam zasobowych. 62 obiekty to doły postępowe występujące w odosobnieniu (pojedynczo lub zespołowo) i nie będące w ścisłej łączności z odkrytymi jamami; rozpoznano 180 takich dołów. 117 obiektów określono jako pozostałości bliżej nieokreślonych funkcjonalnie jam. 18 obiektów to wyraźnie rysujące się w calcu płamy próchnicy, spalenizny, piasku lub gliny, z materiałem ceramicznym lub bez. Mogą to być partie przydenne zniszczonych obiektów lub tylko pogłębienia warstwy kulturowej. W czterech przypadkach uchwycono ślady naziemnej zabudowy drewnianej — tworzą je zwęglone relikty ułożonych poziomo belek drewnianych.

Od strony południowej otaczał osadę rów, uchwycono na długości ok. 25 m.